

Naukowcy zmieniłi żarnami polityki

5 lutego 2020

Charles Lieber jest naukowcem Uniwersytetu Harvarda z zakresu nanotechnologii. Zatrzymany został 28 stycznia 2020 r. pod zarzutem powiązań z projektem Tysiąc Talentów, a przede wszystkim nie ujawnieniem w zeznaniu finansowania tego projektu przez Chiny.

Badacze byli zaskoczeni aresztowaniem C. Liebera znanego jako pioniera nanotechnologii pod zarzutem przyjmowania funduszy chińskich na badania. Lieber znany jako specjalista z zakresu zastosowania nanotechnologii w medycynie i biologii dwa dni po aresztowaniu został zwolniony decyzją sędziego federalnego za kaucją w wysokości 1 miliona dolarów.

Zarzuty dotyczą zaangażowania Liebera w prestiżowy projekt Tysiąca Talentów polegający na werbowaniu wiodących pracowników uczelni do kraju. Dokumenty w tej sprawie wskazują na przyjmowanie tysięcy dolarów z Politechniki w Wuhan (WUT) i zgodę na kierowanie tamtejszym laboratorium. Pytany przez agencje rządowe o swój udział w projekcie Lieber zaprzeczył swemu udziałowi i formalnym powiązaniom z WUT.

Aresztowanie nastąpiło w czasie, gdy władze amerykańskie dokonują przeglądu zagranicznych powiązań uczelni w obawie przed możliwością zagranicznych wpływów na badania uczelni, jak też ewentualność kradzieży własności intelektualnej.

Pracownicy i studenci macierzystego wydziału Liebera są wstrząśnięci aresztowaniem. Wyniki jego nowatorskiej pracy zostały nagrodzone dwukrotnie w 2012 r. i 2017 r. Typowany był on także do nagrody Nobla.

Władze Harvardu udzieliły Lieberowi płatnego urlopu zawieszając jego prace badawcze i zabraniając prowadzenia zajęć dydaktycznych przyznając, że postawione zarzuty są bardzo poważne. Uczelnia współpracuje z FBI i NHI (Krajowy Instytut Zdrowia) dążąc do wyjaśnienia sprawy. W akcie oskarżenia dołączonym do protokołu zatrzymania widnieje zapis, że w okresie 2012-2017 Lieber otrzymywał od WUT miesięcznie 50 000 USD oraz 150 000 USD rocznie na wydatki osobiste i koszty utrzymania. Dodatkowo otrzymał 1,5 miliona USD na założenie laboratorium w WUT. W myśl dołączonej do akt sprawy umowy Lieber miał pracować w WUT przez 9 miesięcy w roku. Ponadto, Lieber wyraził zgodę na dwumiesięczne staże studentów w swoim laboratorium, o czym on sam nic nie wiedział.

Od 2008 roku Lieber uzyskiwał granty i dotacje z Departamentu Obrony oraz Krajowego Instytutu Zdrowia w kwocie 15 milionów USD. Przyznanie funduszy Instytutu zdrowia uwarunkowane jest ujawnieniem przyjmowania finansowania ze źródeł zagranicznych. Pytany dwukrotnie przez śledczych Departamentu Obrony w kwietniu 2018 r. i później przez władze uczelniane o udział w projekcie Tysiąc Talentów, Lieber zaprzeczył, by współuczestniczył w nim.

Rząd amerykański domniemywał, że projekt Tysiąca Talentów mógł stanowić ze strony Chin próbę uzyskania informacji o osiągnięciach badawczych. W minionym roku Senat podzielił obawy naruszenia prawa własności intelektualnej. Zastępca dyrektora Instytutu Zdrowia poinformował, że członkowie projektu zachęcani są do tworzenia analogicznych laboratoriów w Chinach nadając im status filii instytucji amerykańskich. W grudniu elitarna doradcza grupa naukowa pod nazwą JASON zaleciła w raporcie konieczność czytelności naukowców biorących udział w międzynarodowych pracach badawczych dla uniknięcia konfliktu interesów.

Na takie dictum kręgi chińsko-amerykańskie wyraziły obawy, że może to spowodować uprzedzenia i nierówne traktowanie badaczy chińskich.

William Jorgensen z uniwersytetu Yale zauważył, że jego doświadczenie w realizacji prac badawczych w Chinach jest jak najlepsze, a interpretacja relacji naukowych po aresztowaniu Liebera jest przeniesieniem zastrzeżeń jakie można mieć do rządu chińskiego na świat nauki.

Lieber nie jest pierwszym naukowcem, którego włączono do tygła politycznych sporów i napięć chińsko-amerykańskich. Miesiąc wcześniej były naukowiec z Krajowego Laboratorium Los Alamos w Nowym Meksyku, zwerbowany do współpracy w ramach projektu Tysiąc Talentów przyznał się do składania fałszywych zeznań. W ośrodku badań nad rakiem w miejscowości Tampa na Florydzie sześciu pracowników, w tym jego koordynator zostało przymusowo zwolnionych za niedopełnienie zgłoszenia udziału w kontrowersyjnym projekcie.

Bez większego hałasu tenże projekt działa w Wielkiej Brytanii i w Polsce.

Opracowanie: Jola

Na podstawie: [Nature.com](https://www.nature.com)

Źródło: WolneMedia.net